

בס"ד. שיחת ש"פ קורח, ג' תמוז, ה'תשח"י*.

בלתי מוגה

א. ג' תמוז הוא היום אשר בו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר ממאסרו (בשנת תרפ"ז), בתנאי אשר בו ביום יסע לעיר מקלטו קאסטראמא על משך שלש שנים. ובהיותו שם, הנה ביום י"ב תמוז, הודיעו לו מבית הפקידות כי חופשה ניתנה לו, ותעודת החופש תנתן לו למחר ביום י"ג תמוז².

ובהקדמה:

בשעתו, היו כאלו שהסתפקו בנוגע להיציאה מהמאסר בג' תמוז, אם זה ענין של שמחה אם לאו, כיון שהיציאה מהמאסר היתה בתנאי שיסע לגלות כו'.

אבל, אלו שהיו על אתר, וידעו פרטי המצב — ידעו בפשיטות, ללא ספק כלל, שהיציאה ממאסר לגלות היא מעבר מן הקצה אל הקצה. ועד כדי כך, שמצד זה הנה ג' תמוז יש בו — מכמה צדדים — שמחה יתירה מאשר בימי י"ב וי"ג תמוז, כי: גאולת י"ב וי"ג תמוז היא — גאולה מגלות, והשינוי שמגלות לגאולה אינו דומה להשינוי שממאסר לחופש (גם לחופש שבגלות).

ב. ובפרטיות יותר:

הנמצא במאסר — אינו ברשות עצמו, ואינו בעה"ב על עצמו, וכל עניניו הם תחת ממשלת שר בית הסוהר, כפי שמספר כ"ק מו"ח אדמו"ר ברשימת המאסר².

משא"כ הנמצא בגלות — הנה למרות גודל הצער שבענין הגלות, כמבואר בחינוך³ בנוגע ל"ערי מקלט" גודל הצער בכך שמפרידים את

במהדורא זו שולבה גם השיחה בשלימותה — מהנחה בלתי מוגה.

(2) פרשת המאסר והגאולה — ראה לקו"ד ח"ד ליקוט לד"לו (תרי, א ואילך). ולאח"ז בסה"ש תרפ"ז ע' 179 ואילך).

(3) מצוה תי.

(* לאחר התפלה ביקשו מכ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועד לרגל האויפרופעניש של החתנים (ראה לקמן הערה 44), ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: הרי זה ג' תמוז!

(1) תוכן וקיצור ב' שיחות הראשונות — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בהוספות ללקו"ש ח"ד ס"ע 1314 ואילך.

האדם ממכריו ורעיו ומכל הענינים שהורגל בהם, הרי זה רק שחסרים לו כו"כ ענינים, אבל עדיין יש לו בעלות על עצמו.

וככל הענינים שישנם גם בתורה — מצינו גם החילוק בין מאסר וגלות בנוגע לקיום התומ"צ:

בזמן הגלות, כאשר "מפני חטאינו גלינו מארצנו" — חסרים אמנם המצוות התלויות בארץ כו', וכן חסר הגילוי אור מכללות קיום התומ"צ, אבל אעפ"כ, ישנו כללות הענין דבחירה חפשית, "ובחרת בחיים", בנוגע לכל שאר עניני התומ"צ.

משא"כ מי שנמצא במאסר — כיון שאינו ברשות עצמו, הרי אין לו בחירה חפשית לקיים המצוות, כמו ס"ת ואתרוג וכיו"ב (וכפי שמצינו שקו"ט בכמה שו"ת בנוגע לקיום המצוות במאסר).

והגע עצמך:

בחירה פירושה בחירה חפשית, שהאדם הוא חפשי לבחור כרצונו, שלכן שייכת הבחירה באדם דוקא, כמ"ש "הן האדם הי' כאחד ממנו", ובמין האדם גופא — אצל בני דוקא, כיון ששרשם הוא מעצמותו ית', שהוא בעל בחירה האמיתי, שאין מונע ומעכב בידו. וענין הבחירה חפשית ישנו אצל בני גם כאשר נמצאים בגלות, משא"כ אצל מי שנמצא במאסר.

ועד"ז מצינו החילוק שבין גלות למאסר בעבודה הרוחנית:

בנוגע לענין הגלות — הרי גם בזמן הגלות אין מישהו שיש לו בעלות על בני בכל הקשור לקיום התומ"צ, וכדברי בעל השמחה בג' תמוז: רק גופותינו ניתנו בגלות, אבל נשמותינו לא נמסרו לגלות, ובכל מה שנוגע לתומ"צ, אין מישהו שיכפה דעתו עלינו כו'.

משא"כ ענין המאסר — מצינו בתניא' הלשון "קשור ואסור בידי החיצונים", ועד שיכול להיות שאפילו עניני תומ"צ יהיו במאסר תחת ממשלת ושליטת הקליפות לפי שעה, כמבואר בהלכות ת"ת⁸ שכל זמן שלא עשה תשובה נמצאים התומ"צ בתוך הקליפות, ויתירה מזה, שמוסיף כח בהקליפות כו'.

(4) נצבים ל, יט.

(5) בראשית ג, כב. וראה רמב"ם הל' 169.

(7) פ"ז (יב, רע"א).

(8) פ"ד סה"ג.

ג. ועפ"ז מובן גודל השמחה דג' תמוז, להיותו היום שבו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר מהמאסר:

נוסף לכך שכללות הנהגת המדינה ההיא היתה בבחינת גלות בתוך גלות, הרי בהיותו במאסר ניתוסף בזה חומר הענין שלא הי' ברשות עצמו, אלא תחת ממשלת שר בית הסוהר.

ויתירה מזה: בהיותו במאסר הי' נרון תחלה למיתה, וגם לאחר שנשתנתה הגזירה לטוב, הנה כל זמן שהי' במאסר, הי' אפשר שפס"ד זה יהי' חוזר וניעור, שהפה שהתיר יחזור להיות הפה שאסר.

ובג' תמוז יצא מרשות שר בית הסוהר לרשות עצמו, ונשאר רק במעמד ומצב של גלות, אבל, במצב זה היו עוד כו"כ עשירות מאות ואלפים כו'.

ד. הטעם שכ"ק מו"ח אדמו"ר לא קבע את יום ג' בתמוז ליו"ט, אלא רק את הימים י"ב וי"ג תמוז — יש לומר:

כל ענינו של נשיא ורועה ישראל, נשמה כללית, הוא — להשפיע לאנשי דורו, שהם הנשמות הפרטיות שנמשכות מהנשמה הכללית. וכידוע שנשיא ורועה ישראל מניח את עצמו בשביל כל איש פרטי מישראל, ואפילו בשביל פחות שבפחותים (וענינו "הפרטים" אין נחשבים אצלו — בערך זה).

ולכן, גם כאשר בג' תמוז היתה הגאולה ממאסרו הפרטי, אבל עדיין לא היתה גאולה בפועל לכל אלו השייכים אליו, שהרי בהיותו בגלות, יכלתו בהשפעה היתה מוגבלת ביותר⁹ — לא קבע את יום הג' בתמוז ליו"ט¹⁰, כיון שחסר עדיין ענין הגאולה אצל כל הנשמות הפרטיות, שכל אחת מהן היא נקודה עיקרית אצל הנשמה הכללית.

ה. אמנם, כל זה הוא רק בנוגע לענינו של הרבי כפי ששייך לחסידים. אבל כאשר מדובר אודות הרבי עצמו בתור פרט, הרי גם ג' תמוז הוא יום גאולה ושמחה.

ולכן, כאשר מדובר אודות התקשרות של חסידים לרבי ונשיא,

(9) אף שבמשך הימים שהי' שם, פעל הרבה להחזקת היהדות, ועוד טרם בואו לשם, שלח (את אחד מחסידיו) "להורות לפניו גושנה", וסידר שם "חדר" שלמדו בו תשב"ר ותיקן מקוה לרבים וכו' (ראה תו"מ ח"ו ס"ע 12. וש"נ). (10) גם י"ל עפמש"כ אדה"ז בסדר ברה"נ פי"ג, ס"ה: "אין לברך עד שיצא מהסכנה לגמרי", אף שאינו דומה לגמרי, שהרי אין לברך פעמיים, משא"כ בנדוד. ואכ"מ.

שהתקשרות זו צריכה להיות לכל מה שהוא, גם בתור פרט, שהרי הענין ד"ואהבת לרעך כמוך"¹¹ ראוי להיות גם מצד החסידים אל הרבי — הנה אצל חסידים צריכה להיות שמחה גדולה גם בג' תמוז, מצד הגאולה של הרבי בתור פרט.

ובפרט שכיון שמדובר אודות נשמה כללית, הרי גם עניני "הפרטים" שייכים לכלל ישראל¹². וכמודגש בנוגע לג' תמוז, שאף שהיתה אז גאולה פרטית, הרי בהעלם הי' בזה גם הגאולה הכללית, שנתגלתה בפועל בי"ב תמוז.

ועפ"ז נמצא, שבג' תמוז צריכה להיות השמחה אצל חסידים יותר מאשר אצל הרבי — כי: הרבי — עיקר ענינו הוא בשביל הנשמות הפרטיות, ובנוגע אליהם הרי בג' תמוז היתה הגאולה בהעלם; ואילו חסידים שצריכים לחשוב על הרבי גם בתור פרט — צריכים להיות בג' תמוז בשמחה גדולה, כיון שאז היתה הגאולה של הרבי בתור פרט באופן גלוי. משא"כ בי"ב תמוז — השמחה של הרבי ושל החסידים היא בהשוואה.

ולכן, בודאי יתוועדו עתה בשמחה עד לאחרי הבדלה, וכן בהימים שלאח"ז, עד לחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז, שאז יצטרכו להוסיף עוד יותר בהשמחה.

* * *

ו. איתא בסדר עולם¹³ שבג' תמוז מנע יהושע ("ראש¹⁴ לכובשים"¹⁵) את מהלך השמש באמרו "שמש בגבעון דום"¹⁶ (ובפרקי דר"א¹⁷ איתא שגם הכוכבים והמזלות עמדו מלכת).

— מצינו חילוקי דעות¹⁸ בנוגע למשך זמן עמידתם, ל"ו שעות או יום תמים כו', אבל, לכל הדעות אירע זה בג' תמוז.

ובהיות אשר הכל הוא בהשגחה פרטית¹⁹, ובכל שנה ושנה נשנים

(16) יהושע יו"ד, יב.

(17) פנ"ב.

(18) ע"ז כה, א.

(19) סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: במאמרי

ר"ה שלפני המאסר — שנת תרפ"ז — נדבר בתוך המאמר ענין שיטת הבעש"ט אודות השגחה פרטית שהוא גם בדצ"ח ובכל פרט

(11) קדושים יט, יח.

(12) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1051 הערה 18.

(13) רבה — פי"א.

(14) פתיחתא דאסת"ר יו"ד.

(15) כלומר: הראשון שכבש גשמיות וחומריות לעשותם כלי לתומ"צ, שלכן, גם בגשמיות הי' הוא הראשון שכבש את "ארץ כנען" לעשותה "ארץ ישראל".

הענינים מעין שהיו בפעם הראשונה²⁰ — צריך לומר, אשר גאולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שייכת היא להענין ד"שמש בגבעון דום"²¹.

ז. ויש לומר:

הכח שהי' ביהושע להפסיק את אמירת השירה של נפש השמש — דום מלומר שירה (שעיי"ז נפסק במילא²² השתחואת גופו, סיבוב השמש²³), שירת המלאכים, הוא — ע"י שגילה את מעלת שירת הנשמות על שירת המלאכים²⁴.

והענין בזה:

מבואר בחסידות²⁵ שנוסף על שירת המלאכים שנתפרש במקרא, יש גם שירת הנשמות — שהרי הנשמות יש להם עליות, וידוע שכל הילוך ועלי" הוא ע"י שיר דוקא, שזהו שאמר²⁶ "כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר".

והחילוק ביניהם — שהמלאכים יש להם גופים²⁷, אלא שהגוף שלהם הוא מב' היסודות הדקים, רוח ואש, כמ"ש²⁸ "עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט", וכיון שיש להם גופים, לכן, השירה שלהם — שענינה הוא לבטל את חומר גופם — נשמעת באזני הנביא; משא"כ הנשמות שאינם מלובשות בגוף כלל — השירה שלהם אינה נשמעת באזני הנביא.

וכללות ענין שירת הנשמות שהיא למעלה משירת המלאכים — הו"ע העלי" ברצוא ושוב, באהבה ויראה (כדאיתא בזהר²⁹ שאהבה ויראה הם תריין גדפיין שעל ידם פרחא לעילא), שהם באים ע"י ההתבוננות בגדולתו ית³⁰; הלימוד דפנימיות התורה.

וע"י זה שיהושע גילה את מעלת שירת הנשמות, אזי נתבטלו

(22) ראה דרמ"צ ה, א.

(23) ראה ב"ב כה, א.

(24) ראה יל"ש יהושע רמז כב: א"ל השמש, אתה אומר שאדום, ומי אומר קלוסו של הקב"ה, אמר לו, שתוק ואני אומר כו'.

(25) לקו"ת ברכה צח, א.

(26) שבת רפ"ה.

(27) ראה גם מכתב ט' סיון שנה זו (אג"ק

חיי"ז ס"ע קנו ואילך). וש"נ.

(28) תהלים קד, ד.

(29) ראה תניא פ"מ. וש"נ.

(30) הלי' יסוה"ת להרמב"ם פ"ב ה"ב.

ופרט וכו', אף שלא הי' שייך להמאמר. ולולא זאת — איני יודע אם הייתי יכול דורכטראַגן (לסבול יסוריו ולצאת מן) המאסר. — (ביאור בזה, ראה לקו"ש חכ"ג ע' 157 ואילך. תו"מ ח"ג ע' 207 ואילך. וש"נ).

(20) נסמן בלקו"ש ח"ג ע' 852 הערה 5.

תו"מ חיי"ח ע' 330 הערה 16.

(21) בהבא לקמן — ראה גם לקו"ש ח"ח ע' 114 ואילך (משיחה זו, בשילוב עם שיחת ש"פ קרח, ג' תמוז תשכ"ד). חכ"ח ע' 260 ואילך (משיחת ש"פ קרח, ג' תמוז תשמ"ה). וש"נ.

המלאכים ופסקו מלומר שירה, ובמילא נעשה "שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון".

וענין זה מהוה הוראה לכאו"א מישראל בכל דור ודור — ככל סיפור בתורה שהוא הוראה נצחית — שכאשר פועלים גילוי הנשמה ע"י לימוד פנימיות התורה, אזי פועלים הענין ד"שמש בגבעון דום גו", שכל עניני ההשפעה שנמשכים מהשמש והירח, כמ"ש³¹ "וממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים", לא זו בלבד שאינם מפריעים לבנ"י, אלא אדרבה, שמסייעים להם בעבודתם, כיון שבנ"י נעשים בעה"ב עליהם, ועושים מהם מרכבה לאלקות.

ח. וזה הי' ג"כ ענין גאולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר:

ע"י התעסקותו בהחזקת והפצת היהדות, ובנקודתה הפנימית — הפצת מעיינות פנימיות התורה — כל עניני עולם והכוכבים ומזלות, לא רק שלא מנעו, אלא אדרבה, סייעו לעבודתו, כפי ש"ראו כל אפסי ארץ" שאירע נס גלוי.

וע"י פעולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ראש לכובשים, שסלל את הדרך — המשיך את הכח לכל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, ולכל אשר בשם ישראל יכונה³², שע"י לימוד תורת החסידות נעשים בעה"ב על השמש והירח כו', כך, שלא זו בלבד שהגשמיות אינה מפריעה לתורה ועבודה, אלא אדרבה, שישנו הכח לעשות מהם גופא מרכבה לאלקות, ולהשלים את הכוונה דדירה בתחתונים³³.

* * *

ט. מאמר (כעין שיחה) ד"ה השם נפשנו בחיים גו' — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

* * *

י. בסיום פרשת השבוע — לאחר המדובר אודות מחלוקת קורח — מדובר אודות מתנות כהונה, שזוהי ההוספה שנעשית בקדושה ע"י מחלוקת קורח³⁴.

(31) ברכה לג, יד.

(176).

(32) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר לחגיגת י"ב תמוז הראשונה — בשנת תרפ"ח (נדפס בסה"מ תש"ח ע' 263. ולאח"ז באג"ק שלו ח"ב ע' פ). וראה הקדמה לקונטרס יב תמוז תיש"א (בסה"מ תשי"א ע' 287. תו"מ ח"ג ע' 176).

(33) ראה תנחומא בחוקתי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.

(34) ראה גם שיחת ש"פ שלח בסופה (לעיל ע' 90 ואילך).

והענין בזה:

כיון שהכהנים אין להם חלק ונחלה כו', היינו, שאין להם עסק עם עניני העולם, ומתמסרים לגמרי לשרת את ה', לכן, "ה' הוא נחלתם"³⁵, ומשום זה זוכים במתנות כהונה — ש"משולחן גבוה קא זכו"³⁶, כיון ש"שלוחי דרחמנא נינהו"³⁷.

אמנם, כיון שהכהנים הובדלו מתוך בני, "נתונים .. מאת בני ישראל"³⁸, לעבוד העבודה עבור כל בני — מוטל החיוב על כל בני לספק לכהנים את כל צרכיהם, עי"ז שנותנים מתנות כהונה³⁹.

ונמצא, שיש במתנות כהונה ב' ענינים: (א) החיוב של בני לספק לכהנים את כל צרכיהם, ע"י נתינת מתנות כהונה; (ב) "ה' הוא נחלתם" — כיון שבני נותנים מתנות כהונה לה', והכהנים זוכים בהם "משולחן גבוה".

ועד"ז גם בזמן הזה בנוגע לכהנים ברוחניות — כמ"ש הרמב"ם⁴⁰ שכל מי ש"נדבה רוחו אותו .. להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו .. הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהי' ה' חלקו ונחלתו וכו'" — ישנם ב' ענינים אלו: (א) כל בני חייבים לפרוק מהם "עול דרך ארץ"⁴¹ וליתן להם כל צרכיהם, (ב) הקב"ה בעצמו נותן להם כל צרכיהם, כיון ש"ה' הוא נחלתם".

יא. ב' ענינים אלו — "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", ו"יהי' ה' חלקו ונחלתו" — תלויים זה בזה.

וכשם שכאשר "נדבה רוחו אותו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", אומר הקב"ה "אני חלקך ונחלתך" — כמו"כ לאידך גיסא, שכאשר ההשגחה העליונה מראה לו ש"ה' חלקו ונחלתו", היינו, שאינו צריך להתעסק בטרדות הפרנסה, כיון שנותנים לו צרכיו מלמעלה מן המוכן, הרי זו הוראה שעליו להעשות "כהן", "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו".

כלומר: ישנו אופן שהסדר הוא מלמטה למעלה — שהאדם פועל בעצמו "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", ולכן נותנים לו מלמעלה כל הדרוש לו; וישנו אופן שהסדר הוא מלמעלה למטה — שמזמינים לו את כל פרנסתו מלמעלה, ולכן דורשים ממנו להתמסר לתורה ועבודה.

(38) במדבר ג, ט. וראה גם פרשתנו יח, ו.

(39) ראה גם לעיל ע' 92.

(40) שם הי"ג.

(41) ראה אבות פ"ג מ"ה.

(35) ראה רמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ג

הי"ב.

(36) ביצה כא, א. וש"נ.

(37) יומא יט, סע"א. וש"נ.

וכהפס"ד בהלכות תלמוד תורה⁴², שיש מי שמצד רוב טרדותיו יוצא י"ח בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, ועד שיש מי שיוצא י"ח בקריאת שמע בלבד; אבל מי שמזמינים לו מלמעלה שפרנסתו תהי' בנקל ולא יצטרך להיות טרוד כ"כ, אזי מחוייב בלימוד התורה יותר, לפי ערך הפנאי שיש לו, ועד שכאשר ישנו מי שמזמינים לו מלמעלה שתהי' פרנסתו ללא עסק כלל, אזי מוטל עליו החיוב דלימוד התורה באופן ד"לא ימוש גו' יומם ולילה"⁴³.

יב. והנה, חתן⁴⁴ דומה למלך⁴⁵, ואסור לו לעסוק במלאכה⁴⁶, ונמצא, שנותנים לו פרנסתו מלמעלה ללא מלאכה, וא"כ, הרי זו הוראה שמוטל עליו החוב לעסוק בתורה ועבודה במשך כל היום.

כלומר: גם מי שהוא בעל-עסק שבדרך כלל אינו פנוי ללימוד התורה מרוב טרדתו — הנה במשך הזמן שקודם הנישואין, וגם אחר הנישואין, בשבעת ימי המשתה, כיון שאינו צריך לעסוק במלאכה, מוטל עליו החוב לעסוק בתורה ועבודה⁴⁷.

ולא כמו שנוהגים שאפילו מי שעסק עד עתה בלימוד התורה כל היום, הנה בבוא זמן הנישואין מתעסקים בדברים של מה בכך, בהכנות כאלו שאין תופסים מקום כלל — שכן, נוסף לכך שכיון שבימים אלו אינו צריך לדאוג לפרנסתו מוטל עליו החיוב דתלמוד תורה, הנה עוד זאת, כיון שהזמן שקודם הנישואין ולאחרי הנישואין הוא היסוד על כל משך החיים, הרי דבר הפשוט הוא, שככל שמשקיעים יותר בהיסוד, תגדל יותר התועלת בהבנין, ולכן, ככל שיתמסר יותר לתורה ועבודה בימים אלו, יתוסף יותר לאח"ז בהבנין דהנישואין, לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות.

והטענה שהוא עסוק בענינים של הידור בכבודו של כל אחד ואחד — הנה אמת הדבר שיש להזהר שלא לנגוע בכבודו של מי שהוא עד הקצה היותר דק, אבל אעפ"כ, כיון שהוא "דומה למלך", יש לו טענה, שכל ענינים אלו יכולים להיעשות ע"י "שרי המלוכה"... ולא ע"י המלך עצמו, ואילו הוא בעצמו יתמסר לעסוק בתורה ועבודה.

(45) פרדר"א ספט"ז.

(42) לאדה"ז — פ"ג ה"ד. וש"נ.

(46) ראה אנציק' תלמודית ערך חתן וכלה

(43) יהושע א, ח.

ס"ו (כרך יח ע' שלב). וש"נ.

(44) בשבת זו הי' אויפרופעניש של

(47) ראה גם תו"מ ח"י"ב ע' 152 ואילך.

החתנים התמימים שמואל פינחס עבער; גרשון

מענדל גרליק; ושמואל דוד גורקאוו.

יג. ואם הדברים אמורים בנוגע לימים שלפני ושלאחרי הנישואין, הרי דבר הפשוט שכן הוא בודאי ביום הנישואין עצמו⁴⁸:

חתן ביום חופתו מוחלין לו על כל עונותיו⁴⁹, וזהו א' הטעמים שהחתן והכלה מתענין ביום חופתם⁵⁰, כיון שאצלם הרי זה כמו יום הכפורים⁵¹. ופשיטא שביום כזה אין להתעסק בענינים חיצוניים.

— כ"ק מו"ח אדמו"ר נהג להתענות ביום נישואי בנותיו⁵².

והנה, בנוגע לתענית של החתן ביום חופתו מצינו ב' טעמים: (א) מצד כפרה, כנ"ל. (ב) כדי שיהיו הקידושין בדעה מיושבת וצלולה⁵¹. וב' טעמים אלו אינם שייכים אצל ההורים, שהרי ענין הכפרה הוא בנוגע להחתן והכלה דוקא, ולא בנוגע לההורים, וכמו"כ לא שייך אצל ההורים הטעם דקידושין בדעה צלולה.

ואין לומר שכ"ק מו"ח אדמו"ר התענה בגלל שהוא הי' המסדר קידושין, וגם סידור הקידושין צ"ל בדעה צלולה — שהרי טעם זה שייך לא רק בנישואי בנותיו דוקא, ועפ"ז הי' צריך להיות שכל מסדר קידושין יצטרך להתענות.

וכמו"כ אין לומר שהתענית דכ"ק מו"ח אדמו"ר הי' בשביל סיוע להחתן וכלה כו' — שהרי הסיוע יכול להיות גם ע"י ענינים אחרים, כמו תורה תפלה וצדקה וכיו"ב שנעשה לזכותם של החתן וכלה, ואין צורך בענין של תענית דוקא.

אמנם, יש טעם נוסף על ענין התענית:

אמרו חז"ל⁵³ "ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא". והענין בזה, כידוע שע"י הנישואין נעשה גילוי והמשכת כח הא"ס בנבראים⁵⁴, ולכן נעמד השטן כנגד זה ומעורר "תיגרא".

וענין התענית הוא — כדי לבטל את ה"תיגרא"⁵⁵. ומובן, שטעם זה שייך גם אצל ההורים.

— מסתמא יהיו כאלו שיפרשו את הדברים, שברצוני להנהיג, שגם הורי החתן והכלה יתענו ביום החופה. ולכן ברצוני להבהיר שאין

(51) שו"ת מהר"ם מינץ סק"ט.

(52) ראה גם תו"מ ח"ב ע' 252. וש"נ.

(53) שבת קל, א.

(54) ראה לקו"ת שה"ש לט, ד ואילך.

ובכ"מ.

(55) שו"ת מהר"י ברונא סצ"ג.

(48) בהבא לקמן — ראה לקו"ש ח"ל ע'

164. וש"נ.

(49) ירושלמי בכורים פ"ג ה"ג. מדרש

שמואל רפ"ז. הובא בפרש"י עה"ת וישלח

לו, ג.

(50) רמ"א אה"ע סס"א ס"א.

כוונתי לכך, כי אם, לבאר טעם להנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהי' נשמה כללית, והידר בכל מיני הידורים כו'. ואין זה ענין שצריך לחקות את ההנהגה שלו. אם רוצים לחקות את הנהגתו של הרבי — יעשו זאת תחילה בנוגע לשאר עניני עבודתו והידוריו בכל עניני תומ"צ, ולא להתחיל בענין של תעניות. ובכל אופן — יכולים ליתן צדקה במקום התענית.

ומכל הנ"ל מובן שיום הנישואין נוגע ביותר, וצריכים להקדיש את הזמן לתורה ועבודה.

וכאמור, שענין הנישואין הו"ע כללי, ולא רק ענין כללי בחיים הפרטיים של החתן וכלה, אלא גם בכללות העולם — דכיון שענין הנישואין הוא המשכת כח הא"ס בנבראים, הרי מובן, שכל נישואין פרטיים הו"ע כללי בכללות העולם.

ובפרט ע"פ מאמר הבעש"ט⁵⁶ אודות אהבת הקב"ה לכאו"א מישראל כמו אהבת האב לבנו יחידו שנולד לו לעת זקנותו, ומזה מובן שהשמחה למעלה בכל נישואין של איש פרטי היא בדוגמת שמחת נישואי בנו יחידו, שזוהי שמחה גדולה ביותר — כהלשון הרגיל בתורת החסידות⁵⁷ שכאשר מדובר אודות ענין של שמחה גדולה, מביאים דוגמא משמחת נישואי בנו יחידו.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

יתן השי"ת שהשמחה תהי' פורצת גדר⁵⁸ — להסיר את כל המיצרים וההגבלות בחייו הפרטיים, וגם בנוגע להכלל, ועד לקיום היעוד⁵⁹ "עלה הפורץ לפניהם", דקאי על משיח שהוא מבני פרץ⁶⁰, שיגאלנו במהרה בימינו.

* * *

יד. מפרשת קורח — באים לפרשת חוקת:

בפרשת חוקת מדובר אודת מצות פרה אדומה, ועז"נ⁶¹ "זאת חוקת התורה", לפי שהיא כללות התורה, כמבואר בלקו"ת⁶¹ שכללות

(58) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.

(59) מיכה ב, יג.

(60) ראה אגדת בראשית ספס"ג. ב"ר פפ"ה, יד ובפרש"י שם.

(61) ר"פ חוקת.

(56) ראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סקס"ז. וש"נ.

(57) ראה תו"ח בשלח רצא, א (בהוצאה החדשה — ח"א רב, ג). מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושי חתונה ח"ב ע' תרצז. וראה גם תו"מ חיי"ט ריש ע' 219. וש"נ.

המצוות הו"ע של רצוא ושוב, העלאה והמשכה — שהרי ענין המצוות הוא "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני"⁶², שיש בזה ב' ענינים: נחת רוח, ונעשה רצוני. וב' ענינים אלו ישנם גם בפרה אדומה: שריפת הפרה — ענין הרצוא, העלאה, ומים חיים — ענין השוב, המשכה.

וכיון שפרה אדומה היא כללות התורה, לכן מקשרים ענין זה⁶³ עם פרשת "ואברהם זקן"⁶⁴, הפרשה של אליעזר, שעלי" אמרו⁶⁵ "יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים" — כיון שבה מדובר אודות נישואי יצחק ורבקה, החתונה הראשונה שבתורה, שזהו"ע יחוד מ"ה וב"ן, והרי זהו כללות ענין התורה.

ולהעיר שיש מנהג בקהילות הספרדים (והובא בתשובות⁶⁶) שהחתן עולה לתורה בפרשת "ואברהם זקן". וטעם הדבר⁶⁷ — לפי שכל ההשפעות נמשכים ע"י התורה, כמאמר⁶⁸ "קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא", וכמו בכללות הבריאה, כך גם בנוגע לכל פרט, ולכן קורין לחתן בפרשת "ואברהם זקן", כדי להמשיך את כל הענינים המבוארים בפרשה זו — "וה' ברך את אברהם בכל".

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

יתן השי"ת לכל אלו שעומדים להנשא, וכן לכל אלו שכבר נישאו, שיומשכו כל ההשפעות בכלל, ובפרט הענינים ד"ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל".

(66) ראה אנציק' תלמודית ערך חתן וכלה ס"ז (כרך יח ס"ע שלט ואילך). וש"נ.
(67) ראה גם תו"מ ח"ז ע' 182.
(68) זח"ב קסא, רע"ב.

(62) תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. ועוד.
(63) ראה לקו"ת שם נו, סע"ב ואילך.
(64) חיי שרה כד, א ואילך.
(65) ב"ר פ"ט, ח. הובא בפרש"י עה"ת